

אין די במקצת סימנים אלא עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו.

איבעיא להו:

לדעת רבי שמעון הסובר: טמא הנוול מן הטהורה אסור באכילה, וסובר לענין בכורה שאפילו במקצת סימנים אין די כדי לחייבו בכורה, לאכילה מי בעי נמי רבי שמעון ראשו ורובו [האם אף להתירו באכילה אין מתיר רבי שמעון במקצת סימנים דומה לאמו, אלא עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו], או לא צריך ראשו ורובו, וכשבמקצת סימנים דומה הבהמה הטמאה לאמה הטהורה, הרי היא מותרת באכילה? וצדדי הספק הם:

האם לענין בכורה דוקא הצריך רבי שמעון ראשו ורובו, משום דכתיב "אך בכור שור", עד שיהא הוא שור ובכורו שור, וכשאינן רק מקצת סימניו כשל שור אין הוא קרוי שור, אבל לאכילה גמל גמור הוא דאמר רחמנא דאסור באכילה, אבל הא

אם אישתני מנמל — היינו במקצת סימנים א-2 — שפיר דמי, או דילמא לא שניא

לבכורה ולא שניא לאכילה, צריך שיהא ראשו ורובו דומה לאמו? (1)

חזיר להני הוא דאתו [כפילות השפן הארנבת והחזיר במשנה תורה עם הגמל, למה נשנו]!?

אלא בהכרח שלכך נשנתה כל הפרשה לברתניא: למה נשנו בבהמה: מפני "השפועה" [שם בהמה שזכרה רק במשנה תורה] ונשנו בעופות: מפני הראה שנתחדש איסורה במשנה תורה, והיינו כדקיימא לן: כל פרשה שנאמרה ונשנית, לא נשנית אלא בשביל דבר שנתחדש בה, כלומר, פעמים ששונה התורה פרשה שלימה מפני דבר אחד בלבד שמתחדש בה; ואם כן —

"גמל גמל" נמי להכי הוא דאתא [אף הגמל לא נשנה אלא מפני השפועה], ואיך נדרוש מן הכפילות!?

ומשנינן: מכל מקום, כל היכא דאיכא למידרש — דרשינן.

תנו רבנן:

רחל שילדה מין עז, ועז שילדה מין רחל, פטורה מן הבכורה.

ואם יש בו מקצת סימנים שהוא דומה בהם לאמו, הרי היא חייבת בכורה.

רבי שמעון אומר:

וכתב החזון איש [בכורות טז י']: לכאורה סוברת סוגייתנו, דגם פרה שילדה מין סוס סגי במקצת סימנים, שהרי מלשון הגמרא משמע, שהספק אליבא דרבי שמעון הוא דוקא משום שגם לענין בכורה הצריך רבי שמעון ראשו ורובו, אבל אילו היה מודה רבי שמעון לרבנן לענין בכורה, לא היה מקום להסתפק, ואם נאמר שפרה שילדה מין סוס לכולי עלמא בעי ראשו

החלב הנזכר, הוא חלב שחוטה או חלב בן פקועה, שאין בו משום איסור אבר מן החי!?

1. הנה לעיל ו א נסתפקה הגמרא בדעת רבנן, אם מה שחייבו בכורה במקצת סימנים היינו דוקא ברחל שילדה מין עז, אבל פרה שילדה מין חמור או פרה שילדה מין סוס, שמא אף לרבנן אין די במקצת סימנים.

סימן: בהמה, אך, גמל

בהמה: **תא שמע** לפשוט מברייטא, שאף לאכילה הצריך רבי שמעון ראשו ורובו:

דתניא: **בהמה טהורה שילדה מין בהמה טמאה**, הרי זה **אסור באכילה** וכדעת רבי שמעון; **ואם דומה ראשו ורובו לאמו** הרי זה **חייב בבכורה**, אבל במקצת סימנין אינו חייב, וכדעת רבי שמעון —

שמע מינה: לאכילה נמי בעי רבי שמעון ראשו ורובו, שהרי אף איסור אכילה נשנה בברייטא זו.

ודחינן: **לא, לבכורה דוקא** הוא דבעי רבי שמעון ראשו ורובו, וכדאמר "חייב בבכורה".

ומדייקת הגמרא כפי הדחיה: **דיקא נמי דקא שבקא לאכילה וקם ליה אבכור** [הניח התנא את דין האכילה שפתח בו, והצריך ראשו ורובו לבכורה] ומשמע דוקא לבכורה.

שואלת הגמרא: אם כן האם **שמע מינה**

להיפוך: **לבכורה הוא דבעי רבי שמעון ראשו ורובו, אבל לאכילה — לא?**

ודחינן: **לעולם אימא לך: לאכילה נמי בעי רבי שמעון ראשו ורובו**, ולכך סיים התנא בבכורה, משום דחייב בכורה **איצטריך** ליה לחדש על כל פנים בראשו ורובו דומה לאמו, כי **פלגא דעתך אמינא: הואיל וכתוב "אך בכור שור"**, ומשמע: **עד שיהא הוא שור ובכורו שור**, ואם כן **לא תיפני ליה** [לא יהיה דין] **בראשו ורובו עד דאיכא כוליה** [עד שידמה בכולו לאמו] —

קמשמע לן, דאפילו רבי שמעון מודה, שאם ראשו ורובו דומה לאמו, הרי זה חייב בבכורה.

אך: **תא שמע** לפשוט שבאכילה מתיר רבי שמעון אפילו כשרק מקצת סימניו דומים לאמו:

דתניא: כתיב **"אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה, את הגמל"**, זה — גמל, ואפילו נולד מן הפרה — ⁽²⁾ **אי אתה אוכל, אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד של**

קדושים בבכורה, וצריך ברור אם גם לענין אכילה יש מקום לחלק בזה].

2. נתבאר על פי רש"י. ומשמע דדרשינן: **"אך את זה לא תאכלו — דבר הבא — ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה"**, [וכדלעיל ו א: או אינו אלא טמא הנולד מן הטהור, ומאי "ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה" הכי קאמר: דבר הבא ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה לא תיכול]. ולפי זה אף שרבי יהושע כרבי שמעון סבירא ליה, מכל מקום שלא מטעמו, דאילו רבי שמעון דריש לה מ"גמל גמל שני פעמים", ורבי יהושע דריש לה

ורובו, אין הספק באכילה לפי רבי שמעון, תלוי במה שסובר הוא עצמו בבכורה דבעינן ראשו ורובו.

וצריך לומר, שסוגייתנו היא ב"אם תמצי לומר" דפרה שילדה כמין סוס סגי במקצת סימנין. וראה מה שהקשה שם. [ומבואר מדברי החזון איש, שספיקות הגמרא לעיל, כשם ששייכי לענין בכורה לדעת רבנן, כך יש מקום להסתפק בהם לענין אכילה לדעת הסובר שטהורה היולדת טמאה אסורה באכילה. והנה בכלל צדי הגמרא שם, דדוקא רחל שילדה מין עז די במקצת סימנים משום דאידי ואידי

אמו, כלומר, שדומה לה במקצת – (3)
ואיזה זה הבא בסימן אחד שאתה אוכלו: זה
טמא הנולד מן הטהור, וגם **עבורו** [כלומר,
 אביו] **מן הטהור**.

יכול שאתה אוכל **אפילו** אם **עבורו** **מן**
הטמא –

תלמוד לומר [דברים יד ד]: "זאת הבהמה

אשר תאכלו שור **שה כשבים** [לשון רבים]
ושה עזים [לשון רבים]" ללמד: אין בהמה
 מותרת באכילה **עד שיהא אביו כבש**, ואמו
כבשה, כלומר, שניהם טהורים –

דברי רבי יהושע. (4)

רבי אליעזר אומר:

לא בא הכתוב להחית את המותר, כלומר,

ממקרא זה.

ומיהו **ברש"י בבא קמא עח ב** נראה שהוא
 מפרש סימן אחד של טהרה בדוקא, ולרש"י שם
 פירוש אחר בדברי רבי יהושע, וראה שם
 בתוספות שכתבו עליו "וכולה סוגיא דבכורות
 לא משמע כפירושו". וראה עוד **במהרי"ט**
אלגאזי שם, בשם **שיטה מקובצת** **מכתב יד**
 [ראה גם "שיטה מקובצת השלם"], שהביא בשם
 רש"י כעין דבריו בבבא קמא, והקשה ופלפל
 בדבריו, וראה גם מה שכתב **מהרי"ט** אלגאזי
 שם.

4. אם כי היה נראה מלשון הברייתא, שלא
 הצריך רבי יהושע עיבורו מן הטהור, אלא בטמא
 שנולד מן הטהורה, שאם כי הוא כשר בסימן
 אחד, מכל מקום צריך עיבורו מן הטהור, אבל
 טהור שנולד מן הטהורה אין צריך שיהא עיבורו
 מן הטהור. וכך משמע לכאורה מלשון הגמרא
בבבא קמא עח א: "טמא שנולד מן הטהור
 ועיבורו מן הטמא, ודלא כרבי יהושע".

אבל **בתוספות שם** ביארו, דהוא הדין טהור
 שנולד מן הטהורה, והוכיחו כן ממה שבהמשך
 הסוגיא כאן תלתה הגמרא את דינו של רבי
 יהושע ב"זה וזה גורם". [וכן משמע בפשוטו
 מדרשת רבי יהושע "שה כשבים" הרי דבשה
 הוא שהצריכה התורה שיהא אביו כבש ואמו
 כבש].

ונמצא אם כן, ששני דינים אמר רבי יהושע:
 האחד: טמא הנולד מן הטהור טמא הוא,

3. נתבאר על פי **רש"י כאן** שכתב: אבל אתה
 אוכל הבא בסימן אחד של אמו, כלומר שדומה
 לאמו במקצת, כגון טמא שנולד מן הטהור
 ודומה לאמו במקצת.

אך **ברש"י בהמשך הענין בד"ה כר"ש** כתב:
 וקאמר: דאם יש לו סימן אחד של טהרה
 שדומה לאמו במקצת, [ופירש כן, משום דכן
 משמע הלשון "הבא בסימן אחד"]. ולפי זה, לא
 קאי הדרשה על גמל הנולד מן הפרה ודומה
 לאמו במקצת, כי בסימן טהרה אחד כל הגמלים
 שוים, שהגמל מעלה גרה הוא, וכמבואר בכתוב.
 אלא קאי הדרשה על פרה שילדה מין בהמה
 שאין דרכה בשום סימן טהרה, ויש לה סימן
 אחד של טהרה כשל אמה.

והתוספות פירשו דלאו בסימני טהרה איירי,
 אלא בשאר מקצת סימנים ביד או ברגל או
 בצמרו. וכן נראה **מרבינו גרשום**.

ובפשוטו היה נראה מכל דברי רש"י, שעיקר
 הדין אינו תלוי בסימן טהרה, והוא הדין
 כשדומה לאמו במקצת סימנין אחרים ביד או
 ברגל או בצמרו, אלא שהברייתא נקטה אופן
 אחד של דמיון במקצת סימנין, דהיינו בסימן
 אחד של טהרה, אבל אינו בדוקא. וראה
במהרי"ט אלגאזי [א ד] שכתב על דברי רש"י:
 ודברי רש"י בזה שם באו סתומים, ויש לפרש
 דבריו כסברת התוספות.

לאסור את הטמא שנולד מן הטהור, ופליג עליה בחדא [ונחלק עליו באחת], שהוא מתיר אף כשיש בו רק מקצת סימנים דומים לאמו, אבל רבי שמעון יש לומר שהוא סובר דבעינן ראשו ורובו.⁽⁸⁾

ואיכא דמקשי ומותיב [יש מי שמקשה על הברייתא קושיא, ומישיבה, ומתוך הישוב משיב הוא למי ששאל: כיצד סובר רבי שמעון במקצת סימנים דומה לאמו]; והיינו, שהוא מכריח באופן אחר שברייתא זו רבי שמעון היא, וממילא נפשט הספק:

וכך הוא מקשה על הברייתא: כיצד שנינו "יכול אפילו עבורו — של הטמא בן הטהורה — מן הטמא", והרי מי מעבירא [וכי בהמה טהורה מתעברת מבהמה טמאה]?!?

והאמר רבי יהושע בן לוי: לעולם אין מתעברת, לא טמאה מן הטהור, ולא טהורה

אם כדבריך שהכתוב "שה כשבים ושה עזים" בא להתיר את הטמא הנולד מן הטהור ועבורו מן הטהור, הרי פשיטא שהוא מותר, ולא הצרך הכתוב להתירו,⁽⁵⁾ אלא בהכרח להוסיף בא הכתוב על המותר [על מה שהיינו יודעים מעצמנו שהוא מותר], ואיזה זה: טמא הנולד מן הטהור ואפילו עבורו מן הטמא.

או אינו אלא עבורו מן הטהור,⁽⁶⁾ תלמוד לומר "שה כשבים ושה עזים" מכל מקום.

ומדייקת הגמרא: קרי ליה רבי יהושע לגמל הנולד מן הפרה: "טמא", כרבי שמעון הסובר שהוא טמא אף שנולד מן הטהור,⁽⁷⁾ וקאמר: אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד, הרי שדי במקצת סימנים כדי שיהא מותר אפילו לרבי שמעון.

ודחינן: האי תנא רבי יהושע סבר ליה כוותיה דרבי שמעון בחדא [בדבר אחד]

7. לכאורה הדיוק הוא ממה שאמר רבי יהושע "ואיזהו זה טמא הנולד מן הטהור", שהיה לו לומר "חמור הנולד מן הפרה". אך צריך ביאור: למה לי דיוק זה, והרי כיון שהצרך לסימן אחד, הרי בהכרח דבלא סימן אחד הרי הוא אסור?! וגם עיקר הדיוק צריך ביאור, שהרי רבי יהושע מיירי באופן שדומה הוא במקצת סימניו לאמו, ואם כן באמת טהור הוא, ואכתי תיקשי למה קראו "טמא"?!?

וראה בחזון איש [בכורות טז יג] שכתב: נראה, דלאו מלשון "טמא" דייק, אלא רצונו לומר: קרי ליה טמא כשאין בו סימן אחד, ולא התירו אלא בסימן אחד, וראה עוד שם. אך ראה בהמשך הסוגיא בהערות.

8. לכאורה כוונת הגמרא היא, כיון דשמעינן ליה

אבל אם מקצת סימניו כשל אמו הרי הוא טהור. השני: אין שום בהמה כשירה עד שיהיו אביו ואמו טהורים.

[וצריך ביאור מה ענין זה אצל זה. גם את דברי רבי אליעזר קשה להבין לפי זה, כפי שיתבאר בהערה על דבריו].

5. יש להסתפק: האם כוונת רבי אליעזר שבאופן זה פשיטא דמותר אם יש בו מקצת סימנים דומים לאמו, וכאופן שדיבר רבי יהושע. או שמא כוונתו, שבאופן זה הרי זה מותר אפילו אם אין לו מקצת סימנים דומים לאמו?

6. [וקשה, שהרי כבר אמר רבי אליעזר שאם עבורו מן הטהור פשיטא ואין צריך כתוב לזה?!].

מן הטמא, ולא בהמה גסה מן הבהמה הדקה, ולא בהמה דקה מן הבהמה הנפה, ולא בהמה מן החיה, ולא חיה מן הבהמה —

חזין מרבי אליעזר ובעל מחלוקתו — שנחלקו בדין "אותו ואת בנו" בכוי — שהיו אומרים: חיה מתעברת מבהמה, וכדאמרין בחולין ע"ט ב: איזהו כוי שנחלקו בו רבי אליעזר וחכמים, זה הבא מן התייש [שהוא בהמה] ומן הצביה [שהיא חיה].

והרי אמר רבי ירמיה בישוב קושיא זו:

זו ששינו: "עבורו מן הטמא", היינו דאיעבר הטהורה מקלוט [פרסותיו קלוטות, והיינו טמא]⁽⁹⁾ בן פרה, ולכן חשוב עיבור מקלוט בן פרה כעיבור מן טמא כי אליבא דרבי שמעון הסובר קלוט בן פרה — טמא, הוא דקאמר —

ומאחר שהכרחנו שהברייתא כרבי שמעון הרי נפשט הספק: וקאמר בברייתא: אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד; הרי מבואר דרבי שמעון סבר: אפילו אינו דומה אלא במקצת סימניו לאמו, הרי אתה אוכלו.⁽¹⁰⁾

ודחינן כדדחינן לעיל: האי תנא סבר לה כוותיה בחדא, ופליג עליה בחדא.

משהובאה מחלוקתם של רבי אליעזר ורבי יהושע, מפרשת הגמרא את שיטותיהם, שרבי יהושע התיר בהמה רק אם אביה ואמה טהורים, ואילו רבי אליעזר התיר אפילו כשאמו טהורה בלבד:

למימרא, האמנם כן דרבי אליעזר סבר: זה וזה [היתר ואיסור] גורם — כגון בענינו שהולד נגרם ונוצר מן הטהורה והטמא — מותר; ורבי יהושע סבר: זה וזה גורם אסור!⁽¹¹⁾

ואליבא דרבי שמעון, כי אם איתא דרבי שמעון אוסר בראשו ורובו דומה לגמל אפילו פרסותיו סדוקות, לא יתכן לקרותו קלוט שאין הקליטה אוסרתו לעולם. וראה עוד שם תוספת דברים בזה, ומה שהביא שם מחלוקת התוספות והרא"ש. [וראה היטב דברי רש"י בבבא קמא ע"ב ב בדעת רבי שמעון].

10. צריך ביאור: למה לנו כל הקושיא והתירוץ, כיון דממקומו הוא מוכרע דכרבי שמעון הוא, שהרי לא התירה הברייתא אלא בסימן אחד, וראה הערה לעיל, ומה שהובא בשם החזון איש.

11. א. כבר נתבאר בהערה לעיל בשם התוספות בבא קמא ע"ב א להוכיח מכאן, שנחלקו רבי יהושע ורבי אליעזר אף בולד טהור אם צריך שיהא גם אביו טהור, והיינו שתולה הגמרא ענין

לרבי שמעון שהצריך גבי בכורה שיהא ראשו ורובו דומה לאמו, יש לומר שמצריך כן אף באכילה, אבל רבי יהושע דלא שמעינן ליה שמצריך ראשו ורובו בכורה, משום הכי מתיר הוא גם באכילה כשמקצת סימניו דומים לאמו. אבל התוספות הוקשה להם דחיית הגמרא, וכתבו: מה שיוכל לדחות דחי כן, משום דבמסקנא לאכילה נמי פשטינן דבעי רבי שמעון ראשו ורובו.

9. כתב בחזון איש [בכורות טז י']: נראה, דהא דיליף רבי שמעון לאסור גמל הנולד מן הפרה היינו דוקא בפרסותיו קלוטות, אבל בפרסותיו סדוקות, כיון דבעיקר סימן טהרה הוא חלוק מגמל [שהגמל פרסותיו קלוטות, אף שמעלה גרה הוא] לא ילפינן לאוסרו — והיינו דאמרין בגמרא דאיעבר מקלוט

כבשה.

כאן שבה הגמרא לפשוט את הספק, אם הצריך רבי שמעון שיהא ראשו ורובו של הטמא הנולד מן הטהור דומה לאמו, כדי שיהא מותר באכילה:

גמל: **תא שמע** לפשוט שהצריך רבי שמעון ראשו ורובו לאכילה:

דתניא: **רבי שמעון אומר:** "גמל גמל" **שני פעמים** [בויקרא ובמשנה תורה], ללמד: **אחד גמל הנולד מן הגמל אסור, ואחד גמל הנולד מן הפרה אסור; ואם ראשו ורובו דומה לאמו, הרי זה מותר באכילה** —

שמע מינה, לאכילה נמי בעי רבי שמעון ראשו ורובו.

ומסקינן: **אכן שמע מינה.**

שנינו במשנה: **שהיוצא מן הטמא טמא:**

בעו מינה בני הישיבה מרב ששת:

מי רגלים של חמור — שהוא טמא ואסור באכילה — **מהו, אם מותרים או אסורים הם?** (12)

ומקשינן: **ותיבעי נמי במי רגלים דפוסים**

והא איפכא שמעינן להו [והרי במקום אחר נחלקו בשיטות הפוכות]!?

דתניא: **ולד טריפה האסורה בהקרבה על המזבח:**

רבי אליעזר אומר: **לא יקרב הולד לגבי מזבח, ואף שאמו בלבד היא טריפה ואביו אינו טריפה, כי זה זה גורם** — אסור.

רבי יהושע אומר: **יקרב לגבי מזבח, כי זה זה גורם** — מותר.

ומשינינן: **בעלמא אכן סבר רבי אליעזר זה זה גורם אסור, וכדסבר לגבי ולד טריפה, ושאני הכא** בנוולד מן הטמא והטהורה שמתיר רבי אליעזר, משום **דאם כן** — שצריך שיהיו אביו ואמו טהורים — **נכתוב קרא "שור כבש ועזים", שה למה לי!**?

אלא **שמע מינה: שה מכל מקום, ואפילו אביו טמא.**

ורבי יהושע אמר לך: **אכן בעלמא זה זה גורם מותר, והכא** בנוולד מן הטמא והטהורה, **אם כן** שהוא מותר **לכתוב קרא "שור שה כבש ושה עז" כשבים ועזים בלשון רבים למה לי!**?

אלא **שמע מינה: עד שיהא אביו כבש, ואמו**

זה בזה זה גורם.

ב. לפי זה, לכאורה הוא הדין בטהור הבא מן הטמאה ועיבורו מן הטהור שהוא מותר לפי רבי אליעזר הסובר "זה זה גורם" מותר, ואסור לפי רבי יהושע. ומה ששינינו במשנתנו שהטהור הבא מן הטמאה הרי הוא טמא, ולא חילקה המשנה בין אם אביו טהור או טמא היינו משום שמשנתנו סוברת "זה זה גורם" אסור. ומיהו

לפי משנתנו לא משכחת לה, כיון שאין טמא וטהור מתעברים זה מזה, אבל לרבי יהושע יש לומר דמשכחת לה בטהור הבא על הקלוטה [טמאה שנולדה מטהורה], כיון דרבי יהושע כרבי שמעון סבירא ליה.

12. [בפשוטו נראה מכאן שאיסור יוצא מן הטמא בטמא שהוליד את הטהורה משום "יוצא"

ומיני עול מיני נפוק, והאי דעכירי הבלא דבישרא הוא [ועכירותם הוא מחמת חמימות וסרחון הבשר].⁽¹³⁾

אמר פשט להו רב ששת את ספיקם, דהא תניתיה במשנתנו:

”שהיוצא מן הטמא — טמא, והיוצא מן הטמא — טמא, טמא, טמא, טמא”
 קאמר התנא, אלא ”שהיוצא מן הטמא — לא

הטמא”, וכאלו אמר התנא ”מין טמא”, ז-ב וכלול בזה גם מי רגלים של חמור ואפילו אם תמצי לומר שמיא עול ומיא נפוק,⁽¹⁾ ומשום דהני — מי רגלים של חמור — נמי מינא דטמא הוא, כלומר, כיון שעכורים הם וכמו החלב הם הרי הם ”מין טמא” שהחלב טמא הוא.⁽²⁾

וגמלים, ולמה נסתפקו דוקא בשל חמור! ? ומשינן: דסופים וגמלים לא מיבעיא להו שודאי מותרים הם, כיון דלא עכירי [אינם עכורים אלא זכים], ולא דמו לחלב טמאה שאסרה תורה — כדמרבין לעיל ו ב מן הכתובים — ומיא עול מיני נפוק [מים נכנסו לגופו ומים יצאו ממנו] —

כי קמיבעיא להו דוקא במי רגלים דחמור, כיון דעכירי ודמו לחלב שאסרה תורה, ובזה נסתפקו מאי? וצדדי הספק הם:

האם מגופיה קא מימצי [מגוף חמור הם מתמצים], כלומר, מי הרגלים היא תוצרת של החמור כמו החלב ואם כן אסירי כמו חלב בהמה טמאה —

או דילמא: אין זו תוצרת של החמור אלא

גרשום. ונמצא, שהפשיטות אינה כפי צד הספק לאסור, כי צד הספק לאסור היה דוקא משום דעכירי ודמו לחלב ומגופיה קא מימצו, ולפי הפשיטות לא איכפת לן אלא בעכירותו ודמיונו לחלב.

ב. הנה לעיל ו א מקשה הגמרא למה לי למיתני ”שהיוצא מן הטמא — טמא”, ולכאורה מאי קשיא לגמרא, כיון שלמדנו מזה למי רגלים של חמור! ?

וביאר התוספות לעיל ו א ד”ה למה: לקמן דייק מינה מי רגלים של חמור, והכא דייק מדקתני ”שהיוצא”, שנתן טעם לדבר, והוה ליה למיתני ”והיוצא”. [ומדברי תוספות אלו יש ללמוד לכאורה, שאיסור טמא שנוגד מן הטמאה אינו מטעם יוצא, שאם כן, יותר נכון לומר ”שהיוצא” מאשר לומר ”והיוצא”].

2. כן משמע הפירוש לפי גירסת הצאן קדשים

הוא (ראה בזה בהערות לעיל), שאם לא כן מה ענין מי רגלים של חמור למשנתנו, שהרי איסורם ודאי משום יוצא הוא, כמו ציר וחלב הטמאים. וכן נראה גם מפשיטות הגמרא בפרט לפי הלשון השניה].

13. בפשוטו משמע, שהנידון אם עכירי ודמו לחלב הוא בתורת ראייה לידע אם מיא עול ומיא נפיק או לא. והיינו שמסתפקת הגמרא בחמור שמי רגליו עכורים, אם סיבת העכירה היא מחמת שמגופה הם באים, או משום דהבלא דבישרא הוא, ואילו בסוס פשיטא לן — מחמת דלא עכירי — דמיא עול ומיא נפוק. אך בהמשך הגמרא מתבאר, שעכירי ודמו לחלב הוא טעם העומד בפני עצמו, ואפילו אי פשיטא לן דמיא עול ומיא נפוק יש לאוסרו.

1. א. נתבאר על פי רש”י, וכן מבואר ברבינו